

УДК 342.952

DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.21.11>

ОСОБЛИВОСТІ ОСКАРЖЕННЯ ПОСТАНОВ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Мкртчян Роман Сейранович,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри правових дисциплін
(Херсонський інститут
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
м. Херсон, Україна)

Ткачук Анна Іллівна,

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри правових дисциплін
(Херсонський інститут
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»,
м. Херсон, Україна)

Статтю присвячено науковому дослідженню особливостей оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Встановлено, що до основних нормативних актів, які регулюють порядок оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, належать Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та інші.

Визначено, що адміністративна справа із приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності вирішується місцевими загальними судами як адміністративними судами протягом десяти днів із дня відкриття провадження у справі.

З'ясовано, що позовну заяву щодо оскарження рішень суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності можна подавати протягом десяти днів із дня ухвалення відповідного рішення (постанови), а щодо рішень (постанов) за справою про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зокрема зафіксовані в автоматичному режимі, – протягом десяти днів із дня вручення такого рішення (постанови).

Установлено, що серед суб'єктів владних повноважень, які можуть бути стороною в адміністративному процесі щодо оскарження прийнятих ними рішень, законодавець передбачив не всі органи. Попри таке правове регулювання оскарження в адміністративному судочинстві постанов, винесених поліцією як одним із суб'єктів владних повноважень, дедалі зростає.

Автор дійшов висновку, що некваліфіковане оформлення матеріалів адміністративних справ, недоліки у складанні протоколів і винесенні постанов про притягнення осіб до відповідальності, порушення конституційних прав громадян під час провадження у справах зазначеної категорії є однією із причин звернення осіб зі скаргами до суду на непрофесійні дії працівників поліції.

Установлено, що належне складання та оформлення протоколу і вмотивованість постанови відповідно до вимог закону дозволять уникнути порушень прав і свобод людини та громадянина.

Ключові слова: постанова, оскарження; патрульна поліція; національна поліція, складання, адміністративне правопорушення, стягнення.

PECULIARITIES OF APPEALING AGAINST DECISIONS ON IMPOSING ADMINISTRATIVE PENALTIES FOR OFFENSES IN THE FIELD OF ROAD SAFETY

Mkrtchyan Roman Seyranovich,
Candidate of Law, Associate Professor,
Head of the Department of Legal
Disciplines
(Kherson Institute of Private Joint-Stock
Company "Higher education institution
"Interregional Academy of Personnel
Management", Kherson, Ukraine)

Tkachuk Anna Illivna,
Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of Legal Disciplines
(Kherson Institute of Private Joint-Stock
Company "Higher education institution
"Interregional Academy of Personnel
Management", Kherson, Ukraine)

The article is devoted to the scientific research of the peculiarities of appealing against decisions on imposing administrative penalties for offenses in the field of road safety. It is established that the main normative acts regulating the procedure for appealing against decisions on imposing administrative penalties for offenses in the field of road safety include: the Code of Administrative Procedure of Ukraine, the Code of Ukraine on Administrative Offenses and others.

It is determined that an administrative case concerning decisions, actions or omissions of subjects of power in cases of bringing to administrative responsibility is resolved by local general courts as administrative courts within ten days from the date of opening the proceedings.

It was found that a statement of claim to appeal the decisions of the subjects of power in cases of administrative liability may be filed within ten days from the date of the relevant decision (resolution), and in respect of decisions (resolutions) in the case of administrative offenses in the field ensuring road safety, including those recorded in automatic mode, – within ten days from the date of delivery of such decision (resolution).

It is established that among the subjects of power that may be a party in the administrative process to appeal their decisions, the legislator did not directly provide for all bodies. Despite this legal regulation of appeals in administrative proceedings, decisions made by the police as one of the subjects of power are growing.

It was concluded that unqualified registration of administrative case materials, shortcomings in drawing up protocols and issuing decisions on bringing persons to justice,

violation of constitutional rights of citizens during proceedings in this category are one of the reasons for appealing to court against unprofessional actions of police officers.

It is established that the proper drawing up and execution of the protocol and the motivation of the resolution in accordance with the requirements of the law will provide an opportunity to avoid violations of human and civil rights and freedoms.

Key words: decision, appeal; patrol police; national police, drafting, administrative offense, penalty.

Вступ. Право кожного оскаржувати в суді рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб є важливою гарантією втілення конституційного принципу відповідальності держави за свою діяльність перед людиною. Судовий порядок розгляду скарг є надійним способом охорони громадян, особливо у тих випадках, коли їхні права та інтереси порушуються неправомірними діями суб'єктів владних повноважень. Стаття 55 Конституції України зазначає, що кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1].

Окрім того, частина 1 статті 5 Кодексу адміністративного судочинства визначає (далі КАСУ), що кожна особа має право у порядку, встановленому КАСУ, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їхній захист шляхом визнання протиправним і скасування індивідуального акта чи окремих його положень [2].

Одним із таких індивідуальних актів є постанова про накладення адміністративного стягнення.

Метою роботи є визначення на основі аналізу чинного законодавства і поглядів науковців особливостей оскарження постанов про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню інституту адміністративної відповідальності присвячені праці таких науковців, як В. Авер'янов, О. Бандурка, Д. Бахрах, І. Голосніченко, Г. Грянко В. Демський, Ю. Дьомін, Д. Єремєєв, Т. Коломоєць, А. Комзюк, М. Косюта, Д. Лук'янця, С. Петков, М. Смокович, О. Тодошак І. Федоров та інші.

Виклад основного матеріалу. До основних нормативних актів, що регулюють порядок оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, належать Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та інші.

Нині існують два порядки розгляду і вирішення скарг громадян – адміністративний і судовий. До органів виконавчої влади щорічно надходить значна кількість скарг громадян із приводу різних порушень їхніх прав. Проте нас цікавить саме судовий процес оскарження рішення суб'єкта владних повноважень.

Унаслідок розгляду справи про адміністративне правопорушення може бути винесено такі види постанов відповідно до статті 284 КУпАП: 1) про накладення адміністративного стягнення; 2) про застосування заходів впливу, передбачених статтею 24-1 КУпАП; 3) про закриття справи [3].

Зрозуміло, що оскарження зазвичай відбувається у тих випадках, коли особа вважає, що притягнення її до адміністративної відповідальності є протиправним і незаконним.

Стаття 286 КАСУ передбачає, що адміністративна справа із приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності вирішується місцевими загальними судами як адміністративними судами протягом десяти днів із дня відкриття провадження у справі.

Окрім того, позовну заяву щодо оскарження рішень суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності можна подавати протягом десяти днів із дня ухвалення відповідного рішення (постанови), а щодо рішень (постанов) за справою про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зокрема зафіксовані в автоматичному режимі, - протягом десяти днів із дня вручення такого рішення (постанови).

Нині серед суб'єктів владних повноважень, які можуть бути стороною в адміністративному процесі щодо оскарження прийнятих ними рішень, законодавець передбачив не всі органи. Попри таке правове регулювання оскарження в адміністративному судочинстві постанов, винесених поліцією як одного із суб'єктів владних повноважень, дедалі зростає.

Нормативною основою діяльності патрульної поліції МВС України є Конституція України [1], Закон України «Про Національну поліцію» [4], «Про дорожній рух» [5], Кодекс України про адміністративні правопорушення [3], Постанова КМУ від 28.10.2015 року № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію» [6], Положення про Департамент патрульної поліції [7], Постанова КМУ від 17.12.2008 року № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках» [8], Постанова КМУ від 17.12.2008 року № 1103 «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» [9], Наказ МВС України від 07.11.2015 року № 1395 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» [10] та інші.

Патрульна поліція України належить до підрозділів національної поліції відповідно до ч. 3 ст. 13 Закону України «Про Національну поліцію», отже, у своїй діяльності керується положеннями зазначеного закону. У ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» пункт 11 має пряме відношення до підрозділів патрульної поліції, оскільки встановлено, що поліція регулює дорожній рух і здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі [4].

Це завдання більш детально розкривається у Положенні про Департамент патрульної поліції. Зокрема, у розділі 3 закріплено, що функціями патрульної поліції є такі: 1) у випадках, передбачених законом, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень і забезпечення їх виконання; 2) вжиття організаційних і практичних заходів щодо підвищення рівня безпеки дорожнього руху; 3) виявлення і припинення фактів порушень безпеки дорожнього руху, а також виявлення причин та умов, які сприяють їхньому вчиненню; 4) організація контролю за додержанням законів, інших нормативних актів із питань безпеки дорожнього руху; 5) забезпечення регулювання дорожнього руху та вжиття заходів із удосконалення цього напрямку роботи, зокрема з урахуванням позитивного досвіду іноземних держав [7].

Окрім того, Постановою Кабінету міністрів України було затверджено Правила дорожнього руху (далі – ПДР) [11], розроблені з урахуванням світового досвіду та історичних традицій організації і безпеки дорожнього руху.

Нині працівники патрульної поліції зазвичай здійснюють зазначені вище завдання лише щодо притягнення до адміністративної відповідальності, ігноруючи головне завдання КУпАП, закріплене у ст. 6, – запобігання адміністративним правопорушенням [3].

На нашу думку, причиною цього є неправильне розуміння працівниками патрульної поліції цілей, які ставилися під час внесення змін до законодавства стосовно порушення правил дорожнього руху, що вилилося у намагання наповнити державний бюджет, не враховуючи водночас вимог ст. 245 КУпАП.

Відповідно до ст. 222 КУпАП органи внутрішніх справ (національні) розглядають справи про такі адміністративні правопорушення, як порушення громадського порядку, правил паспортної системи, правил дорожнього руху, правил, які забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту та інші [3].

Завданнями провадження у справах про адміністративні правопорушення є своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її у суворій відповідності із законом; забезпечення виконання винесеної постанови; виявлення причин та умов, які сприяють вчиненню адміністративних правопорушень; запобігання правопорушенням; виховання громадян у дусі додержання законів; зміцнення законності (ст. 245 КУпАП) [3].

Некваліфіковане оформлення матеріалів адміністративних справ, недоліки у складанні протоколів і винесенні постанов про притягнення осіб до відповідальності, порушення конституційних прав громадян під час провадження у справах зазначеної категорії є однією із причин звернення осіб зі скаргами до суду на непрофесійні дії працівників поліції [12, с. 79].

Виносячи постанову про накладення адміністративного стягнення, передбачену ст. 284 КУпАП, без урахування всіх обставин справи, застосовуючи ту чи іншу санкцію, не можна говорити про зміцнення законності і, тим більше, про виховання громадян у дусі додержання законів, оскільки, не враховуючи ознаки та обставини, що характеризують особу правопорушника і саму подію правопорушення, не можна говорити про повне, всебічне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи.

Отже, кількість випадків оскарження постанов про накладення адміністративного стягнення особами, щодо яких їх винесено, постійно збільшується [4]. Оскільки це питання стосується рішень, які приймаються підрозділами патрульної поліції, слід детальніше на цьому зупинитися.

Водночас важливе значення має дотримання працівниками патрульної поліції вимог Наказу МВС України від 07.11.2015 року № 1395 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі» (далі – Інструкція) [10]. Інструкція повною мірою розкриває порядок оформлення матеріалів, зокрема порядок винесення постанови і, на нашу думку, суворе дотримання працівниками патрульної поліції вимог, передбачених в інструкції, буде вагомим аргументом у разі оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення.

Відповідно до ст. 77 КАСУ в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача. У таких справах суб'єкт владних повноважень не може посилається на докази,

які не були покладені в основу оскаржуваного рішення, за винятком випадків, коли він доведе, що ним було вжито всіх можливих заходів для їх отримання до прийняття оскаржуваного рішення, але вони не були отримані з незалежних від нього причин [2].

Тобто у випадку, якщо особа, на яку накладено стягнення, оскаржує постанову, винесену працівником патрульної поліції, то обов'язок доказування правомірності прийнятого рішення покладається на особу, яка винесла таке рішення.

Таким чином, поліцейський або особа, уповноважена представляти інтереси з боку патрульної поліції, має з'явитися до суду і довести правомірність прийнятого рішення. На практиці зрозуміло, що це досить складна процедура, тому неухильне дотримання процедур винесення такого рішення та його вмотивування дозволяє уникнути подальших проблем.

До того моменту, як рішення стає предметом оскарження у суді, підрозділи патрульної поліції здійснюють провадження у справах про адміністративне правопорушення, кінцевим етапом якого є прийняття відповідної постанови.

Саме тоді, на думку М.Я. Масляникова, вирішується питання про винність або невинність особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, а також підтверджується не тільки правова, логічна і психологічна характеристика правозастосування, але і обґрунтованість нормативного встановлення адміністративної відповідальності за конкретні правопорушення [13, с. 27].

Тому, як зазначає М.М. Стоцька, процесуальні та процедурні дії учасників адміністративно-юрисдикційного процесу на цій стадії повинні мати винятково правовий характер [14, с. 12].

Процедура розгляду справ про порушення правил дорожнього руху залежно від характеру процедурно-процесуальних дій учасників адміністративно-юрисдикційного процесу здійснюється у три етапи: підготовка справи до розгляду, безпосередній його розгляд, винесення постанови за результатами розгляду справи [13, с. 26].

Нас цікавить сам момент складання протоколу та момент винесення постанови, оскільки вони і стають предметом оскарження.

Протокол слугує єдиною формалізованою підставою для подальшого провадження у справі про адміністративне правопорушення, що посягає на громадський порядок. Матеріали про адміністративне правопорушення в органах внутрішніх справ оформлюються відповідно до Інструкції. У протоколі мають міститися всі відомості, потрібні для правильного вирішення справи [10]. У ст. 256 КУпАП і вищезазначеній Інструкції наведено орієнтовний перелік таких відомостей і правила їх внесення до протоколу. Проте в юридичній науці існують різні погляди на ці відомості, а їхня кількість підлягає уточненню. Найбільш дискусійною є вимога про обов'язкову наявність свідків під час складання окремих видів протоколів.

Можна погодитись із твердженням А.Т. Комзюка, який розподілив перелік цих відомостей на три групи: обставини, які характеризують адміністративне правопорушення; відомості, що характеризують особу правопорушника; відомості, що стосуються форми протоколу [15, с. 45].

Постанова про накладення адміністративного стягнення у справі про порушення Правил дорожнього руху є актом, що встановлює вину особи, яка притягається до відповідальності. Окрім того, цією постановою визначається конкретний вид адміністративної відповідальності, який накладається відповідно до загальних правил, передбачених статтями 33-40, 283-286 КУпАП.

Постанова про накладення адміністративного стягнення – це, так би мовити, виконавчий документ, вона є обов'язковою для виконання всіма державними

і громадськими органами, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами та громадянами [15, с. 73].

Законодавство про адміністративні правопорушення не містить вказівок щодо фіксації місця і часу складання постанов. Такі процесуальні документи мають складатися відразу ж після закінчення розгляду справи та в умовах, які виключають сторонній вплив. Під час їх складання потрібно дотримуватись установлених законом вимог до змісту і форми. Нині закон висуває високі вимоги до якості постанов, незалежно від того, виносяться вони колегіальними органами чи посадовими особами одноосібно, а також від того, чи є для них юрисдикційна діяльність основним видом діяльності або виконується у порядку реалізації особливих повноважень.

Ми вважаємо, що головною проблемою правового регулювання змісту постанов (рішень) у справах про адміністративні проступки слід назвати відсутність вмотивованості рішення серед вимог, які до нього ставляться.

Закон не містить конкретних вимог щодо структури постанов у справах про адміністративні правопорушення, не дає переліку вичерпних вимог, яким мають відповідати ці процесуальні документи. Стаття 283 КУпАП зазначає лише, що повинно бути там відображено: найменування органу (посадової особи), який виніс постанову, дата розгляду справи; відомості про особу, щодо якої розглядається справа; опис обставин, установлених під час розгляду справи; зазначення нормативного акта, який передбачає відповідальність за це адміністративне правопорушення; прийняте у справі рішення.

На нашу думку, слід погодитися зі М.М. Стоцькою, що постанова у справі про адміністративне правопорушення має складатися із трьох частин – вступної, описово-мотивувальної і резолютивної [14, с. 12].

Постанова у справі про адміністративне правопорушення має відображати не тільки сутність скоєного проступку, але і обґрунтування висновків щодо доведеності (або недоведеності) винності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності; юридичну кваліфікацію правопорушення; вказівку на обставини, які пом'якшують або обтяжують відповідальність; мотивування стягнення, що накладається; рішення про припинення провадження у справі за передбаченими законом підставами. Структурно виділити мотивувальну частину постанови важко та і навряд чи доцільно це робити, тому що вона часто «зливається» із викладом обставин справи. Тому опис справи та обґрунтування (мотивування) висновків у справі практично провадяться в одній частині постанови [14, с. 13].

Відповідно до ст. 285 КУпАП постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Її копія протягом трьох днів вручається або надсилається особі, щодо якої постанову винесено. Копія постанови у той самий термін вручається або висилається потерпілому на його прохання, причому копія вручається під розписку. Тобто кожен громадянин має право отримати, а посадові особи і державні службовці зобов'язані йому надати можливість ознайомитися із документами і матеріалами, які прямо зачіпають його права і свободи, якщо немає встановлених законом обмежень на інформацію, що міститься у цих документах і матеріалах.

Постанова у справі про адміністративне правопорушення належить до різновидів адміністративних актів поліції, які вирішують питання про винуватість особи і накладення на неї відповідного стягнення. Ці постанови і стають предметом оскарження у суді.

За наслідками розгляду справи із приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності місцевий загальний суд як адміністративний має право: 1) залишити рішення

суб'єкта владних повноважень без змін, а позовну заяву - без задоволення; 2) скасувати рішення суб'єкта владних повноважень і надіслати справу на новий розгляд до компетентного органу (посадової особи); 3) скасувати рішення суб'єкта владних повноважень і закрити справу про адміністративне правопорушення; 4) змінити захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, для того, щоб стягнення не було посилено [2].

Слід погодитись із С.О. Тодошак, що оскарження постанови суб'єкта владних повноважень про притягнення до адміністративної відповідальності – це активна діяльність особи, щодо якої її винесено, потерпілого або прокурора, яка здійснюється у порядку, закріпленому у законодавстві, а саме у КУпАП, КАС та інших нормативно-правових актах. Окрім того, ця діяльність має відповідати нормам, закріпленим у законодавстві: особа, яка оскаржує постанову, має дотримуватися процесуальних строків, вимог щодо змісту і форми процесуальних документів, правил підсудності справи [16].

Висновки. Адміністративна справа із приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності вирішується місцевими загальними судами як адміністративними судами протягом десяти днів із дня відкриття провадження у справі.

Отже, підрозділи патрульної поліції є суб'єктом владних повноважень, які розглядають і вирішують справи про адміністративні правопорушення у сфері дорожнього руху, керуючись водночас нормами чинного законодавства.

Рішеннями патрульної поліції слід вважати свідомі, вольові, засновані на нормах закону, документально відтворені, обов'язкові до виконання висновки щодо конкретного учасника адміністративних правовідносин.

Під час здійснення такого провадження підрозділи патрульної поліції складають протоколи і виносять постанови, які і стають предметом оскарження в суді.

Вважаємо, що сама процедура оскарження зумовлює багато аспектів, які створюють перешкоди для звернення до суду з оскарженням постанови про накладення адміністративного стягнення. До них можна віднести неспіврозмірність стягнення у вигляді штрафу із витратами на звернення до суду, витрати часу, правову необізнаність громадян. Ці фактори призводять до того, що особа, яка вважає, що її права порушено, доходить до висновку, що краще сплатити штраф, аніж звертатися до суду і витратити час і кошти.

Окрім того, можна зробити висновок, що належне складання та оформлення протоколу, вмотивованість постанови відповідно до вимог закону дозволять уникнути порушень прав і свобод людини та громадянина.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. (дата звернення: 4 жовтня 2021 року).
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36. Ст. 446; *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 37. Ст. 446. (дата звернення: 3 жовтня 2021 року).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. (дата звернення: 5 жовтня 2021 року).
4. Про Національну поліцію: закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-viii>. (дата звернення: 6 жовтня 2021 року).

5. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 31. (дата звернення: 6 жовтня 2021 року).
6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова КМУ від 28.10.2015 року № 877. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 8 жовтня 2021 року).
7. Положення про Департамент патрульної поліції: Наказ МВС України від 01.04.2020 № 272. Режим доступу: http://patrol.police.gov.ua/wpcontent/uploads/2016/03/Polozhennya_pro_DPP_zi_zminamy_vid_01_04_2020_compressed.pdf (дата звернення: 6 жовтня 2021 року).
8. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: Постанова КМУ від 17.12.2008 року № 1102. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 7 жовтня 2021 року).
9. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова КМУ від 17.12.2008 року № 1103. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 8 жовтня 2021 року).
10. Про затвердження інструкції з оформлення матеріалів про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. (дата звернення: 3 жовтня 2021 року).
11. Про правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. *Офіційний вісник України*. 2001. № 41.
12. Собакар А. О. Забезпечення прав людини у сфері дорожнього руху. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2010. № 3. С. 77–84.
13. Масленников М. Я. Административно-юрисдикционный процесс. Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1990. 209 с.
14. Стоцька М. М. Провадження у справах про адміністративні проступки у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2007. 23 с.
15. Гуменюк В.А., Джагупов Г.В., Лисач Ю.Г. та ін. Адміністративна відповідальність в Україні : навчальний посібник. За заг. ред. доц. А. Т. Комзюка. 2-е вид, перероб. і доп. Харків : Ун-т внутр. справ, 2000. 99 с.
16. Тодощак О. В. Особливості оскарження постанов про притягнення до адміністративної відповідальності. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2013. Вип. 1. С. 173–184. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2013_1_19 (дата звернення: 4 жовтня 2021 року).